

**עין משפט**‏
**נר מצוה**

**מִשַּׁט אַ מִיָּי פֿ״ב מַהְלִי עֵירוּבֵין הַלֵּכֶה הִי סַמָּג עֵשִׂין אַ ט״שׁ״ע א״ח״ט ס״י שַׁפָּא סַעֲפִי ז׳:** 
**ב ב מ״י שַׁס הַלֵּכֶה ט״ז וּסַמָּג שַׁס ט״שׁ״ע א״ח״ט ס״י שַׁפָּא סַעֲפִי א׳:**

## רבינו חננאל

נינח מר אדוכותיה וניבטליו להו רשותיה, ונשקלו חמימיה, וניהדרו אינהו ובטלו רשותיהו למר, ולשחרו למר לאישתמושי בחצר כרב דאמר מבטלין מהני להני וחוב הדרי הני ומבטלי להני. א"ל בהא כשמואל סבירא לי דאמר אין חורין ומבטלין. אמר ליה ולאו הדא היא טעמא דשמואל בקמייתא דסבר כיון דבטלי רשותה איסתליק ליה מהאי חצר והוה ליה בן חצר אחרת. ומשום הכי אין חורין ומבטלין ליה דאין מבטלין מחצר לחצר. א"ל לאו מהאי טעמא אלא משום דלא מהורין מילי דרבנן כחוכא ואיטלולא. כלומר כמו שחוק אילן מבטלין לאילו וחורין אחרו שנה ומבטלין אילו לאילו. גופה רב אמר מבטלין וחורין ומבטלין, ושמואל אמר אין מבטלין, וחורין ומבטלין. נימא רב דאמר כ"י אליעזר, דתנן וכן שמעתי מ"י אליעזר, אנשי חצר ששכח אחד מהן ולא עירב [ביתן] אסור להכניס ולהוציא לו אבל הן מותרין. ואקשינן והתנן ביתא אסור לו ולחן. ופוקנן הא מתני ר' אליעזר היא וסבר המבטלין רשות חצירו רשות ביתו נמי ביטל. ושמואל דאמר כרבנן דתנן הכא אנשי חצר ששכח אחד מהן ולא עירב ביתא אסור כ"י. ואוקימנא כשביטל רשותו, וקתני ביתא אסור לו ולחן, ש"מ המבטל רשות חצירו רשות ביתו (ו)לא ביטל כ"י. ורב מוקים לטעמיה אפילו כרבנן. ושמואל אמר דאמרי אפילו לר' אליעזר כ"י. ואתא רב ששת לאוקומי לרב כ"י מאיר. דאמר מי שנתן רשותו והוציא בין בשוגג בין במזיד הרי זה אסור. ודיק כיון דבשוגג אסור על בני החצר, ש"מ דלא ניסתלקה רשותו, ואם יבטלו החצר לגביה חורה רשותו אליו והותר בכל. ושמואל אמר כ"י יהודה דאמר בשוגג אינו אסור, ונתנה. ואסקה רב אשי דרב ושמואל בפלוגתא דרבא דאמר פליגי.

## סח:

**אנא דאמרי אפי"ו ברבנן.**
הוה מצי למימר טעמא דלעיל דלא ליהוו מילי דרבנן כי חוכא ואטלולא:
**קנסו** שוגג אטו מזיד. לא שייך לקנסו שוגג אטו מזיד דעלמא דהכא לא קנסי' לדידיה מידי דכלאו הכי הוה אסיר אלא כלומר גזרו שוגג אטו מזיד:
**רב אשי** אמר רב ושמואל בפלוגתא דרבי אליעזר ב"י. לית ליה לרב אשי הא דאמר רבא לעיל י' אליצא דשמואל פעמים מבטלין ופעמים אין מבטלין דהא מסיק לעיל י' כי קאמר לרבנן והכא לרב אשי הוה שמואל כרבי אליעזר:

**אמר רבן גמליאל** מעשה בצדוקי כ"י. פירשתי צמשנתנו:
**והתניא.** צניחותא ומייתי סיועא דפליגי רבנן צלדוקי אכל מכל מקום צברייתא וז' צ"ל חסורי מיחסרה שאל ייה מעשה לסמור ואינו נראה כלל לחלק משום דמתני' סתמא קמני אכל צברייתא מסיים זה דברי ר"מ שהיה שונה דברי רבותיו:
**והוציאון מה שאתם מוציאין והכניסו מה ב'.** פירוש א' הכניסו דצמד מניייהו הוי חזקה כשעשה דבר שהיה נאסר בלא ציטול והא דקתני צסמוך מי שנתן רשותו והוציא צין בשוגג צין צמזיד אוסר לאו דוקא הוציא אלא אפילו הכניס:
**למימרא דבי מפקי אינהו ב'.** מתוך הלשון משמע דמסיק אדעמיה שפיר לחלק צין מפיק אינהו והדר מפיק אינהו למפיק אינהו צרישא ותימה דאס כן מאי קא קשיא ליה הא איכא לאוקומי מתני' דמי שנתן רשותו כ' כגון דמפיק אינהו צרישא כדמשני אצ"י כאן שהחזיקו ואין לומר דמי שנתן רשותו והוציא משמע ליה בכל ענין שהוציא אפילו דמפקי ליה אינהו צרישא דהא כי משני רבי יוסף אימא אינו אוסר ע"כ לאו בכל ענין קמני דהא צעי למימר כי מפיק אינהו צרישא אוסר ומפרש ר"י דמי שנתן רשותו משמע ליה שנגמרה לגמרי מתנתו דהיינו כי החזיקו דאפקי אינהו צרישא מדלא קתני מי שציטל דמשמע אמירה בעלמא דקקמני לעיל שהרי ציטל (ב) לכס רשותו ואצ"י דמוקי לה בשלא החזיקו קא סבר דשייך למיתני מי שנתן אף על גב דאיידי בלא החזיקו ומייתי סייעתא מצברייתא דקמני מי שנתן וקתני סיפא דצ"ח בשלא החזיקו אכל להא לא אכטריכא ליה לאצ"י לאתויי ראייה לחלק צין החזיקו ללא החזיקו דמצברייתא דלעיל שמעי' ליה דקמני מהרו והוציאו כ' עד שלא יוציא הוה כ' ומאי אולמיה דהא מהאי:

והא

מה שאתם מוציאין והכניסו מה שהייתם עושים כ' שהרי ביטל רשותו לכם דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר בלשון

## הדר פרק ששי עירובין

**ניסיו מר אדוכסיה.** דמדקאמרת פנו לי מאני גלית אדעתך דמאחר שתצטל רשותך אין לך היום הימר בחצר והיינו כשמואל דאמר לקמן אין מבטלין וחורין ומצטלין דאי לאו כשמואל סבירא לך לימצי מר אדוכסיה וצטל להם רשות חכרך שעה אחת עד שיקחו החמין ויחזרו

הם ויצטלו לך אותם הרשות ויחזירו לך חכרך:
**דהא אמר רב מצטלין וחורין ומצטלין.** שנים הדרינן בחצר אחת ולא עירבנו מצטל זה רשותו לזה עד שיעשה צרכיו ויחזור זה ויצטל לזה:
**מר נמי לא ליצטיל.** דהא מחלר לחצר הוא:
**הפס.** דאין חורין ומצטלין טעמא לאו משום דה"ל כן חצר אחת אלא משום דלא ליהוי מילי דרבנן:
**כחוכא.** שחוק. **ואטלולא.** ליצנות:
**רב דאמר רבצנן.** דלמרי צמתני' י' ציתו אסור להכניס ולהוציא לו ולהם דלמרי המצטל רשות חצירו לא ציטל רשות ציתו אלאמא לא מסתלק ליה לגמרי ולא הוה ליה כצן חצר אחרת:
**ושמואל כרבי אליעזר.** דאמר צפרק עושין פסין (לעיל דף כו): ציתו מותר להכניס ולהוציא להם מאחר שציטל רשותו דרשות ציתו נמי ציטל:
**אכל לענין איסתלוקי.** לשוויה נפשיה כצן חצר אחרת דלא לימצי למהדר וקצולי רשותיה מי אמר:
**אכל מאיר דצטיל מיהא איסתלק לגמרי.** מן החצר שציטל צפירוש ודאי איסתלק וה"ל כצן חצר אחרת:
**מי שנטן רשותו.** לצני חצר מפני ששכח ולא עירב ולאחר שציטל הוציא מציתו לחצר אוסר על בני חצר דהדר שקליה לרשותיה:
**ר"מ דאמר אפילו בשוגג** הדרכ ליה רשותיה סבר לא מסולקין הוא וגצי ציטול נמי חורין ומצטלין והדרכ ליה:
**לא דכ"ע אין חורין ומצטלין.** דאיסתלק ליה וצדין הוא דבשוגג לא הדרכ ליה אלא ר"מ קניס שוגג אטו מזיד וצמזיד כולסו מודו דאף על גב דאיסתלק ליה כיון דהדר הדר דהא לא צנייה סברן שלא החזיקו צני מצוי צמצוי לאחר ציטול קודם חורה:
**צדוקי מאן דבר שמים.** מי קאמר ח"ק דצעי למיגר דפליג רבן גמליאל ואמר דיכול לצטל:
**הרי הוא כנכרי.** דאינו יכול לצטל בלא שכירות:
**והוציאו אם הפגים.** והחזיקו צמצוי ושזב לא יוכל לחזור מציעולו וכשקדש היום עסקינן דחזקה דמצעוד יוס לא מוכחא:
**והפגיא.** צניחותא דפליגי רבנן צלדוקי:
**עד שלא יוציא.** כליו צמצוי ויחזור ויטול את רשותו:
**ועשו צורניכס.** מצעוד יוס עד שלא תחשך. קסבר ר' יהודה דלא פליג רבן גמליאל אלא צדוקי כנכרי ס"ל ואין יכול לצטל ולקמני' פריך והתנן לרבי יהודה עד שלא יוציא אלאמא לר' יהודה אליצא דרבנן גמליאל יכול הוא לצטל וצהא הוא דפליג רבי יהודה דקסבר לאחר חזקה נמי יכול לחזור צו:

אימא

אחרת מהרו ועשו צורניכם במבוי עד שלא תחשך ויאסר עליכם אמר מר הוציאו מה שאתם מוציאין והכניסו מה שאתם מכניסין עד שלא יוציא התועב הזה ויאסר עליכם למימרא דבי מפקי אינהו והדר מפיק אינהו לא אסר והתנן

מסורת הש"ס

א) [לקמן סט:י.] ב) [לקמן עט:י.] ג) [ג"י הערוך וטולולא.] ד) [לעיל סו:י.] ה) [לקמן סט. סט:י.] ו) [שבת ג:יט"ז.] ז) [לקמן דף עג:י.] ח) [לקמן דף סט:י.] ט) [דף סט:י.] י) [דף סו:י.] כ) [דף סו:י.]

## הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה למימרא וכו' מקמני לעיל שהרי בטל רשותו לכם ואצ"י:

## גליון הש"ס

גב' רב אביר מבטלין עי' לקמן דף עט ע"ב תוס' ד"ה והא קמ"ל:

## מוסף רש"י

בין בשוגג בין במזיד אוסר. דמיהדר ומשקל רשותא הוא וחור וכו' מפיעולו (לקמן טט:).

## רבינו חננאל (המשך)

ודברי רבי אליעזר מפורשים בסוף פרק עושין פסין לבייראות. וירושלמי שלהם מותרין לו ולהם שביטלו רשותו, (מהם) [מהן] שתחזור חלילה. תלמודי דרב משמיה דרב אמרי חזירות חלילה, שמואל אמר אין חזירות. מנחיתא פליגא על שמואל שלהם מותרין לו ולחן שביטל רשותו. והא תנינן נתנו לו הוא מותר והן אסורין פתר לה לצדדין הא מנחיתא וכו'. אמר רבן גמליאל מעשה בצדוקי אחד כ"י. אוקימנא חסורי מיחסרא והכי קתני, צדוקי אינו כנוי רבן גמליאל אומר ב' הרי הוא כנוי. ואמר רבן גמליאל מעשה בצדוקי וכו', עד והתניא הדר עם הנכרי וצדוקי הרי אילו אוסרין עליה, ומעשה בצדוקי אחד שהיה דר עם רבן גמליאל במבוי בירושלים, ואמר רבן גמליאל לבני מבוי מהרו והוציאו מה שתרצו להכניס שלא יוציא התועבה הזה ויאסר עליכם שהרי ביטל לכם רשות דברי ר' מאיר. ואקשינן עלה ואי מפיק בני מבוי והדר מפיק הצדוקי מי לא אסר,

<sup>[א]</sup> לפי הגרסה מסוגיית הש"ס צ"ל להספך דח"ק סבר צלדוקי ה"ה מכרי ור"י סבר דלעט מכרי. וצ"ע.